

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 46510**Nom:** Llenguatge, veritat i interpretació**Cicle:** Màster Universitari Oficial**Crèdits ECTS:** 6**Curs acadèmic:** 2025-26**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
2256 - Màster Universitari en Pensament Filosòfic Contemporani	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2256 - Màster Universitari en Pensament Filosòfic Contemporani	Llenguatge, veritat i interpretació	OPTATIVA

COORDINACIÓ

VALOR ABAD JORDI

ALMAGRO HOLGADO MANUEL

RESUM

En Truth and Truthfulness, Bernard Williams (2002) identifica dues tendències arrelades en la nostra societat. D'una banda, exigim veracitat i denunciem aquells discursos que, per motius foscos i interessats, oculten o distorsionen la veritat. D'una altra, però, rezelem de la veritat. Sospitem de tot discurs que apel·le a ella per a invertir-se d'autoritat. Ambdues tendències s'alimenten mútuament: com menys creiem en la veritat de determinats discursos, menys confiem en la veracitat dels qui els difonen i viceversa. No obstant això, existeix una clara tensió entre aquestes tendències quan s'enquisten i es generalitzen a qualsevol discurs perquè no tindria sentit exigir una cosa (la veritat) en l'existència de la qual no es creu. Tanmateix, no sembla que estiguem disposats a renunciar a la idea de "veritat". Els qui desconfien de la veritat d'un discurs ho fan des de la convicció que la veritat existeix, però en un altre lloc; i els qui no hi veuen cap possibilitat d'acord en un debat aferrissat i tampoc són capaços de rebatre les raons del seu interlocutor distingeixen sovint entre "la meua veritat" i "la seua veritat" per a tancar la discussió. (En oposició als fets que semblaven desmentir algunes afirmacions de Donald Trump durant el seu primer mandat presidencial als Estats Units, el seu gabinet de premsa hi aportava "fets alternatius" en suport d'aquestes afirmacions.) Per què la idea de veritat és tan important en l'arquitectura dels nostres pensaments? En aquesta assignatura examinarem algunes de les raons que expliquen per què resulta difícil renunciar al concepte de veritat i per què és alhora un concepte elusiu i sovint conflictiu en àmbits en els quals (a més d'una

absència de consens respecte a quina pugui ser la veritat, o a què ha de comptar com a vertader) existeix una clara voluntat d'apropiació del terme entre les parts que litiguen.

En el segle XX, filòsofs tals com Quine, Davidson, Grice o Williams han concebut la comunicació lingüística com una activitat essencialment cooperativa en la qual el concepte de veritat juga un paper central a l'hora d'elucidar conceptes com ara el de significat o el de coneixement; o a l'hora de distingir entre si i interpretar estats mentals intencionals com ara creences, desitjos o imaginacions. Des de la seua perspectiva, la comunicació lingüística i el significat només són possibles en contextos en els quals els interlocutors comparteixen (i pressuposen que comparteixen) moltes de les seues creences, intencions i desitjos i cooperen activament per a augmentar els límits del món conegut (de les veritats) que també comparteixen. No obstant això, el segle XXI ha llançat una visió menys idealitzada de la comunicació lingüística, del significat i de la veritat. Potser la veritat no és una propietat robusta amb una naturalesa oculta que podem investigar; tal vegada ni tan sols hi ha veritats. Potser no hi ha una perspectiva neutral i compartida del món; potser el llenguatge no busca representar un conjunt de veritats immutables o un món que és de tal manera o de tal altra amb independència dels interessos i valors dels qui així el descriuen. Potser el llenguatge és un instrument per a transformar el món i les relacions que mantenim amb altres individus en funció dels nostres valors i interessos. Totes aquestes qüestions sorgiran en el context del present curs.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No es requereixen.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

-

Capacitat d'analitzar, sintetitzar i interpretar dades d'índole cultural, social, política, ètica o científica i d'emetre juís reflexius sobre ells en els treballs escrits que es presenten.

Comprensió en profunditat de les relacions i conflictes entre distints àmbits de la cultura i el pensament: filosofia, ciència, dret, política, etc.

Coneixement en profunditat de l'estat de la qüestió dels debats lògics i epistemològics en el context del pensament filosòfic contemporani

Desarrollo de la capacidad para identificar distintos tipos de discurso filosófico y formas válidas y no válidas de argumentación típicas de cada uno de ellos

Desenvolupament de la capacitat de reflexió crítica sobre el present i els seus problemes estètics i

culturals sobre la base dels recursos conceptuals procedents de les diferents disciplines i tradicions filosòfiques

Millorar les destreses relacionades amb l'exposició i defensa oral d'una dissertació o assaig, així com la participació en debats i el treball en equip.

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autòdridida o autònoma.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Saber manejar amb soltesa les diverses fonts d'informació, rellevants per a la investigació (bibliogràfiques, electròniques, etc.) , així com la recopilació de la dita informació i bibliografia amb vista a la creació de textos propis.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Veritat, significat i interpretació. La idea d'un món compartit.

Examinarem alguns dels arguments clàssics de filòsofs com Quine, Davidson o Grice a favor de la centralitat dels conceptes de veritat i de cooperació en l'explicació de les condicions que han de donar-se perquè siguin possibles la comunicació i el significat lingüístic. També veurem els esforços de filòsofs com Williams per reivindicar la possibilitat de la veritat i el valor de la veracitat en àmbits discursius com ara la política, la història o altres disciplines humanístiques en les quals tant l'existència de veritats com la possibilitat de la veracitat han sigut qüestionades.

2. Deflacionisme, nihilisme alethic, performativitat i relativisme.

Veurem concepcions de la veritat i del significat que exploren la dimensió expressiva, realitzativa (o "performativa") i no purament representacional del nostre ús del llenguatge. Podem transformar el món transformant els instruments lingüístics que utilitzem per a descriure'l? Si això és possible, en la mesura en què els nostres valors i interessos difereixen, també pot diferir la nostra visió del món. Fins a quin punt vivim en un món compartit? Què volem dir quan diem que dues perspectives del món mútuament excloents són, no obstant això, igualment correctes com manté el relativisme?

3. Beaver i Stanley sobre la política del llenguatge.

Dedicarem diverses sessions a examinar sota el format de seminari de lectura les idees defensades per Beaver i Stanley en *The Politics of Language*. Oxford: Oxford University Press (2023) i les seues crítiques a les teories tradicionals del significat.

4. Llenguatge i perspectiva

A més de compartir informació sobre com són les coses, amb el llenguatge podem expressar una perspectiva. Què són les perspectives? Com afecten la nostra comprensió del que ens envolta? Com es relacionen les perspectives amb el llenguatge? Com podem saber si tenim una perspectiva o una altra? La normativitat del significat: usos, pràctiques i formes de vida. Perspectives, caracteritzacions, i dispositius de marc. Pejoratiu i altres expressions que expressen perspectives.

5. Filosofia del llenguatge no ideal: Llenguatge i neutralitat

Hi ha usos del llenguatge independents de perspectiva? Pot ser el llenguatge neutral? Pot ser objectiu? És desitjable la neutralitat? Què és l'objectivitat? L'espai neutral de les raons i el seu paper en la filosofia del llenguatge i en la promoció de la injustícia.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	40,00
Pràctiques a l'aula	20,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	52,50
Estudi i treball autònom	15,00
Preparació de classes	30,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	97,50

METODOLOGIA DOCENT

Exposició del professorat dels temes que recull el temari i participació dels i les estudiants en sessions de seminari en les quals es comentaran textos relacionats amb les classes teòriques.

AVALUACIÓ

Valoració dels treballs (assajos i/o memòries) redactats per l'estudiant (d'acord amb les especificacions generals dels Màster sobre avaluació).

La realització fraudulenta de proves d'avaluació i el plagi en treballs d'avaluació seran considerats conforme al Reglament d'avaluació i qualificació de la UV (ACGUV 108/2017) i al Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentes (ACGUV 123/2020).

L'ús de tecnologies (inclosa IA), que no siga prèvia i expressament autoritzat pel professorat, per a confeccionar materials d'avaluació, permetrà que aquests no siguen considerats com d'autoria pròpia i seran tractats segons la reglamentació vigent i el Codi de Convivència i Bones Pràctiques de la UV (ACGUV 300/2023, DOGV, núm. 9747/18.12.2023).

BIBLIOGRAFIA

- Beaver, David & Jason Stanley (2023). *The Politics of Language*. Princeton University Press.
- Blackburn, Simon (1984). *Spreading the Word*. Oxford: Oxford University Press.
- Blackburn, S. & Simmons, K. (eds.). 1999. *Truth*. Oxford: Oxford University Press.
- Blackburn, Simon (2005). *La verdad. Guía de perplejos*. Barcelona: Crítica, 2006.
- Butler, Judith (1990). *El género en disputa. Feminismo y la subversión de la identidad*. Barcelona: Paidós, 2007.
- Camp, Elisabeth (2013). "Slurring perspectives". *Analytic Philosophy*, 54 (3), 330-349.
- Camp, Elisabeth (2019). "Perspectives and Frames in Pursuit of Ultimate Understanding". In Stephen Robert Grimm (Ed.), *Varieties of Understanding: New Perspectives From Philosophy, Psychology, and Theology*. New York, New York: Oxford University Press. pp. 17-45.
- Crary, Alice (2018). "The methodological is political. What's the matter with 'analytic feminism'?" *Radical Philosophy* 202: 47-60.
- Crary, Alice (2019). "Objectivity". In James Conant & Sebastian Sunday (Eds.), *Wittgenstein on Philosophy, Objectivity, and Meaning*, pp. 47-61. New York: Cambridge University Press.
- Crary, Alice (2021). "Neutrality, Critique, and Social Visibility". *Philosophical Topics* 49 (1): 187-194.
- Davidson, Donald. (1984/2001). *Inquiries into Truth and Interpretation*. Oxford: Oxford University Press. (Traducción al castellano: *De la verdad y de la interpretación*. Barcelona: Gedisa, 1990.)

- Davidson, Donald (1986). "Una teoría coherentista de la verdad y el conocimiento", en Davidson: Subjetivo, intersubjetivo, objetivo, pp. 193-221. Madrid: Cátedra, 2003.
- Fricker, Miranda (2007). *Epistemic Injustice: Power and the Ethics of Knowing*. Oxford: Oxford University Press.
- Grice, Paul (1957). "Meaning". *Philosophical Review* 66 (3): 377-388.
- Grice, Paul (1989). *Studies in the Ways of Words*. Cambridge (Mass): Cambridge University Press.
- Haack, Susan (1978). *Filosofía de las lógicas*. Madrid: Cátedra, 1982.
- Haslanger, Sally (2012). *Resisting Reality. Social Construction and Social Critique*. Oxford: Oxford University Press.
- Horwich, Paul (1990/1998) *Truth*. Oxford: Oxford University Press.
- James, William (1907). "Pragmatism's Conception of Truth". En *Pragmatism: a New Name for Some Old Ways of Thinking*, pp. 197;236). Longmans, Green & Co. Reimpreso en Cambridge (Massachusetts): Harvard University Press, 1975.
- Keiser, Jessica (2022). *Non-Ideal Foundations of Language*. Routledge.
- Kripke, Saul (1982). *Wittgenstein on Rules and Private Language*. Harvard University Press.
- Liggins, David (2024): *Truth without Truths*. Oxford: Oxford University Press.
- Nietzsche, Friedrich (1873/1903). "Sobre verdad y mentira en sentido extramoral", en Nietzsche: *Sobre verdad y mentira*, pp. 17-38. Madrid: Tecnos, 1990.
- Mühlebach, Deborah (2024). "Non-ideal philosophy of language". *Inquiry*, 67(10), 4018-4040.
- Putnam, Hillary (1981). *Razón, verdad e historia*. Madrid: Tecnos, 1988.
- Putnam, Hillary (1987). "Truth and Convention: On Davidson's Refutation of Conceptual Relativism". *Dialectica* 41 (1/2): 69-77.
- Putnam, Hillary (1987). *Ethics without Ontology*. Cambridge (Mass): Cambridge University Press.
- Quine, Willard Van Orman (1960) *Word and Object*. Cambridge (Mass): The MIT Press
- Rorty, Richard (1997). "Relativismo: el encontrar y el hacer". En E. Palti (ed.): *Giro lingüístico e historia intelectual*, pp. 295-315. Buenos Aires: Universidad Nacional de Quilmes, 1998.
- Rorty, Richard (1989). *Contingencia, ironía y solidaridad*. Barcelona: Paidós, 1991.
- Russell, Bertrand (1910/1996). "William James's Conception of Truth", en *Philosophical Essays*. Cambridge: Cambridge University Press, 1910: 87-126. Reimpreso en Londres por George Allen & Unwin, 1996, pp 112-30.
- Stroud, Barry (1968). *Transcendental Arguments* 65 (9): 241-56
- Stroud, Barry (2011). *Engagement and Metaphysical Dissatisfaction*. Nueva York: Oxford University Press.
- Williams, Bernard (2002). *Truth and Truthfulness. An Essay in Genealogy*. Princeton (New Jersey): Princeton University Press. Traducción al castellano: *Verdad y veracidad. Una aproximación genealógica*. Barcelona: Tusquets, 2006.
- Wittgenstein, Ludwig (1953). *Philosophical Investigations*. Oxford: Blackwell. Traducción al castellano de Alfonso García Suárez y Ulises Moulines: *Investigaciones filosóficas*. Barcelona: Crítica, 1988.
- Wright, Crispin J. (1992). *Truth and Objectivity*. Cambridge (Massachusetts): Harvard University Press.